

30.8.2024 15. helluntain jälkeisen viikon perjantai

Päivän epistola

”Silloin, kun ette vielä tunteneet Jumalaa, te palvelitte jumalina sellaisia, jotka eivät mitään jumalia ole. Mutta nyt te tunnette Jumalan, ja ennen kaikkea Jumala tuntee teidät. Kuinka te nyt jälleen turvaudutte noihin heikkoihin ja surkeisiin alkuvoimiin? Aiotteko jälleen alistua niiden orjiksi? Te pidätte tarkoin silmällä päiviä, kuukausia, juhla-aikoja ja määrävuosia. Pelkään pahoin, että olen tehnyt teidän takianne turhaa työtä. Pyydän teitä, veljet: tulkaa sellaisiksi kuin minä olen, koska minäkin olen tullut samanlaiseksi kuin te. Ette te ole minua millään tavoin loukanneet. Tiedätte, että julistin teille ensimmäisen kerran evankeliumia sairastumiseni vuoksi. Vaikka ruumiillinen tilani pani teidät koetukselle, ette halveksineet ettekä inhonneet minua vaan otitte minut vastaan kuin Jumalan enkelin, kuin Kristuksen Jeesuksen. Missä teidän riemunne ja innostuksenne nyt on? Voin todistaa teistä, että olisitte silloin antaneet minulle vaikka silmät päästänne, jos se olisi ollut mahdollista. Onko minusta siis tullut teidän vihamiehenne, kun sanoin teille totuuden? Nuo toiset koettavat innokkaasti vaikuttaa teihin, mutta heidän intonsa ei ole oikeaa. He tahtovat erottaa teidät meistä, jotta te intoutuisitte kannattamaan heitä. Into on hyvä, jos asia on hyvä – näin aina eikä vain silloin kun minä olen luonanne. Rakkaat lapseni, teidän vuoksenne minun on jälleen kärsittävä synnytystuskia, kunnes Kristus saa muodon teissä. Kunpa voisin olla nyt luonanne ja löytää oikean äänensävyyn! En tiedä, mitä teille tekisin. Te, jotka tahdotte elää lain alaisuudessa, vastatkaa: ettekö kuule, mitä laki sanoo?” (Gal. 4: 8 – 21)

”Kun ette vielä tunteneet Jumalaa” osoittaa, että galatalaiset olivat pakanoita. He palvelivat epäjumalia ja olivat näiden orjia. ”Mutta nyt te tunnette Jumalan, ja ennen kaikkea Jumala tuntee teidät.” Jumalan tunteminen ei ole niinkään galatalaisten ansiota, vaan Jumalan ansiota. Jumala itse ilmaisee itsensä ja toimii suhteessa ihmisiin. Tämä käy ilmi jo Vanhan testamentin kirjoituksissa (1. Moos. 18: 19, Aamos 3: 2, Jer. 1: 5, Ps. 139). ”Aiotteko jälleen alistua niiden orjiksi.” Galatalaiset olivat tekemässä virheen: he olivat vapautuneet pakanallisista epäjumalista, mutta nyt osa aikoi noudattaa enkelien tuomaa juutalaista lakia.

”Te pidätte tarkoin silmällä päiviä, kuukausia, juhla-aikoja ja määrävuosia” viittaa juutalaisen kalenterin noudattamiseen. Päivä tarkoittaa sapattia ja sovintopäivää, juhla-ajat juutalaista pääsiäistä ja helluntaita ja vuodet sapattivuotta. Paavali ei näe tarpeellisena, että pakanakristityt viettävät juutalaisia juhlia. ”Pelkään pahoin, että olen tehnyt teidän takianne turhaa työtä” ei kerro täydellisestä kääntymyksestä juutalaisuuteen, vaan suuresta mahdollisuudesta siihen. Näitä ihmisiä ei ole vielä

menetetty, vielä on toivoa heidän pelastuksestaan. Mutta se edellyttää muutosta heidän toiminnassaan.

Sitten Paavali rauhoittaa tilannetta. Aikaisemmin hän moitti galatalaisia. Nyt hän kutsuu heitä sanalla ”veljet”. Samalla hän antaa itsensä esimerkiksi, millainen kristityn tuli olla. ”Minäkin olen tullut samanlaiseksi kuin te” kertoo, että Paavali on vapaa juutalaisesta laista ja rupesi julistamaan evankeliumia pakanoille. Nyt hän pyytää, että galatalaiset olisivat samanlaisia kuin hän itse, siis ottaisivat mallia hänestä, niin kuin hän ottaa mallia Kristuksesta. Toimintatapa on viisas, Paavali ei ainoastaan teoreettisesti kerro juutalaistumisen vaaroista, vaan jakaa oman kokemuksensa siitä, miten tällaisesta liiallisesta juutalaisen lain noudattamisesta voi päästä pois. Tähän galatalaisten on helppo samaistua.

Paavalin julistaessa evankeliumia häntä kohtasi tuskaa tuottanut tuntematon sairaus. Varhaisessa kirkossa esitettiin, että Paavali oli kärsinyt häntä kohdanneesta vainosta. ”Ensimmäisen kerran” voi tarkoittaa sitä, että Paavali oli käynyt useamman kerran galatalaisten luona ennen tämän kirjeen kirjoittamista. ”Vaikka ruumiillinen tilani pani teidät koetukselle” ilmaisee taudin (kärsimyksen) olleen jollain tavalla inhottava galatalaisille. ”Otitte minut vastaan kuin Jumalan enkelin” ei tarkoita tässä viestintuojaa vaan taivaan enkeliä. ”Olisitte silloin antaneet minulle vaikka silmät päästänne” osoittaa galatalaisten innostusta evankeliumin sanomaa kohtaan. Mutta tilanne oli muuttunut toisenlaiseksi.

”Onko minusta siis tullut teidän vihamiehenne, kun sanon teille totuuden”? Paavali pelkää, että hän varoittaessaan juutalaismielisistä aiheuttaisi riidan hänen ja heidän välilleen. ”He tahtovat erottaa teidät meistä, että te intoutuisitte kannattamaan heitä.” Näiden juutalaistajien tarkoituksena oli saavuttaa arvovaltainen asema jo johdattaa ihmisiä pois seurakunnan yhteydestä.

Ollessaan läsnä Galatiassa nämä olivat innokkaita uskon asioissa. Paavalin poissaolo on aiheuttanut nykytilanteen. Ulkopuolinen taho saaf vapaasti toimia ja tuhota seurakuntaa. Seurakuntalaisten tulisi toimia oikein, vaikka Paavali on poissa seurakunnasta.

”Rakkaat lapseni, teidän vuoksenne minun on jälleen kärsittävä synnytystuskia.” Paavalin rakkaus galatalaisia kohtaan saa suorastaan äidillisiä piirteitä. ”Kunnes Kristus saa muodon teissä” on Paavalin päämäärä, galatalaisten tulee noudattaa Kristuksen antamaa esimerkkiä. Heidän on palattava oikealle tielle.

”Ettekö kuule, mitä laki sanoo?” Tässä yhteydessä laki ei tarkoita juutalaista lakia sillä tavoin, kuin

muualla Paavalin kirjeissä. Nyt laki tarkoittaa ensimmäistä Mooseksen kirjaa. Tämä käy ilmi tämänpäiväisen tekstimme jälkeen jatkuvassa tekstissä, jossa Paavali tuo esimerkin ensimmäisestä Mooseksen kirjasta.

Päivän evankeliumi

”Hetä sen jälkeen Jeesus käski opetuslastensa nousta veneeseen ja mennä edeltäkäsän vastarannalle Betsaidaan sillä aikaa kun hän lähettäisi väen pois. Jätettyään hyvästit hän meni vuorelle rukoilemaan. Illan tullessa vene oli keskellä järveä ja Jeesus yksin maissa. Hän näki, että opetuslapsilla oli täysi työ soutaa vastatuuleen. Neljännen yövartion vaiheilla hän tuli vettä pitkin kävellen heitä kohti ja aikoi mennä heidän ohitsean. Kun he näkivät hänen kävelevän vettä pitkin, he luulivat häntä aaveeksi ja rupesivat huutamaan. Kaikki he näkivät hänet ja säikähtivät. Mutta samassa Jeesus jo puhui heille: ”Pysykää rauhallisina, minä tässä olen. Älkää pelätkö.” Hän nousi veneeseen heidän luokseen, ja tuuli tyyntyi. Opetuslapset olivat hämmästyksestä suunniltaan. Sekään, mitä leiville tapahtui, ei ollut avannut heidän silmiään. Niin paatuneet heidän sydämensä olivat. Päästyään järven yli he tulivat rantaan Gennesaretissa.” (Mark. 6: 45 – 53)

Sama kertomus löytyy Matteukselta (Matt. 14: 22 – 33) sekä Johannekselta (Joh. 6: 16 – 21). Evankeliumeista Markuksen kertomus on selvimmin kertomus Jumalan ilmestymisestä.

Opetuslasten päämäärä oli soutaa Betsaidaan, Gennesaretin järven koillisrannalle. He kuitenkin päätyvät rantaan Gennesaretissa, joka on järven luoteisrannalla. Jeesuksen vetäytyminen ravitsemusihmeen jälkeen rukoilemaan ennen kävelemistä vetten päällä tuo esille Hänen voimansa lähteen: Isän Jumalan.

”Keskellä järveä” ei pidä ymmärtää maantieteellisesti. Se tarkoittaa tässä yhteydessä ”kauempana rannasta”. Vastatuuli ei ole nyt samassa asemassa, kuin kertomuksessa myrskyn tyyntyttämistä (Mark. 4: 35 – 41), mutta aiheutti kuitenkin opetuslapsille hankaluuksia. Neljännen yövartion aika on kello kolmesta kello kuuteen (aamuyö).

”Hän tuli vettä pitkin kävellen” merkitsee veden päällä kävellen (ei rannalla vedessä). Jo tämä erottaa Hänet tavallisista ihmisistä. Vanhan testamentin kuvauksia Jumalasta kävelemässä vetten päällä on Jobin kirjassa (Job 9: 8, 38: 16). ”Ja aikoi mennä heidän ohitsean” yhdistää tämän kertomuksen siihen, miten Mooses kohtaa Jumalan (2. Moos. 33: 19, 22; 34: 6) ja miten profeetta Elia kohtaa Jumalan (1. Kun. 19: 11). Jumalan ohi kulkeminen löytyy myös profeetta Aamoksen teksteistä (Amos 7: 8; 8: 2).

Jeesuksen ”kulkeminen ohitse” oli tarkoitettu helpottamaan opetuslasten asemaa vastatuulella.

”Minä tässä olen” ilmaisee Jeesuksen jumaluuden. Samoilla sanoilla Jahve ilmaisi itsensä Vanhassa testamentissa (2. Moos. 3: 14, 5. Moos. 32: 39, Jes. 41: 4; 43: 10). Nimi Jahve on suomeksi: Minä olen. Tämä erottaa Hänet kaikesta muusta. Hän on aina ollut olemassa. Kaikki muut ovat luotuja, niillä on alku.

Markus kuvaa opetuslapset niin, että heillä oli paatunut sydän. Vaikka vähän aikaisemmin Jeesus oli ruokkinut viisituhatta miestä, opetuslapset eivät vielääkään ymmärtäneet, kuka Jeesus on.